

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА СКЛАДОВА ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Кризові явища в сучасній вітчизняній освіті актуалізують питання переосмислення її парадигми, спонукають до визначення однієї з головних проблем – збереження та інтеріоризації базових моральних цінностей як сутнісної складової освітнього процесу. Проблема ціннісного «забарвлення» сучасної освіти багаторазово загострюється через глобальну тенденцію спеціалізації. У системі освіти, зокрема юридичної, це зумовлює зменшення питомої ваги морально-етичної складової освіти.

Питання ціннісної орієнтації, нерозривно пов'язане із морально-етичною проблематикою, в контексті юридичної освіти є особливо значущим. Відсутність уявлення про загальнолюдські, зокрема моральні, цінності фактично унеможливує формування в юриста – представника інтелектуальної еліти суспільства – таких якостей, як прагнення до добра, ненасильства, справедливості, свободи і творчості.

Сучасна ситуація в Україні детермінує особливу увагу до професії юриста. Якість змін в українському суспільстві залежить від багатьох факторів, у тому числі й від професійної підготовленості юристів та їх моральних якостей. Безперечним є сьогодні значний інтерес до особи юриста – судді, працівника прокуратури, працівника правоохоронних органів, адвоката – перед усім як до виконавця функцій, покладених на нього державою в ім'я всього соціуму.

Українська спільнота, яка на сучасному етапі буття потребує кардинальних соціальних, громадянських змін, тому висуває дуже високі вимоги до юриста як фахівця, та, особливо, як людини, здатної до гармонійного поєднання високого рівня спеціальної підготовки, практичного її впровадження та високого рівня моральності.

Підготовка майбутніх юристів, фахівців у галузі права на сьогодні постає не просто як процес формування «знавців права». Це проблем загальнодержавного, загальнонаціонального значення, від вирішення якої залежить існування України як правової держави, утвердження парламентаризму, здійснення соціальних та економічних реформ.

Професійний і водночас моральний обов'язок юриста – захист і утвердження найважливіших цінностей та інтересів людини. Його професійна

кваліфікація та рівень загальної культури – чинники визначення долі країни та долі конкретної людини.

Специфічні завдання до системи вищої юридичної освіти, де й відбувається становлення майбутніх юристів, також постають у зв'язку з нагальними проблемами сучасного українського соціуму – проблемою вдосконалення судової системи, правової системи, подолання масового хабарництва і корупції, проявів кругової поруки і корисливості на різних рівнях влади.

Одним із таких завдань вищої юридичної освіти як складової загальнонаціональної системи освіти є забезпечення суспільства фахівцями у галузі права, ціннісно орієнтованих на реалізацію принципів законності, неупередженості, об'єктивності і справедливості у справі захисту прав та інтересів держави, суспільства і громадян. Актуальним є й питання щодо збалансування фахової та гуманітарної складових юридичної освіти, підвищення рівня моральної культури особистості юриста.

Безперечним є зв'язок між моральною культурою особистості юриста та його гуманістичним світоглядом. Гуманістичний світогляд постає як узагальнена система поглядів, переконань, ідеалів, через яку людина висловлює власне ставлення до дійсності, суспільства, окремої особистості. Гуманність як інтегральна характеристика особи юриста є підґрунтям реалізації професійного покликання, здійснення сподівань суспільства відносно виконань представниками всіх юридичних професій своїх професійних обов'язків.

Навчальні дисципліни гуманітарного циклу (релігієзнавство, історія культури, етика, естетика, культурологія тощо) дають знання, що формують моральний стрижень особистості, особистісні ідеали та життєві настанови, сприяють вибору цінностей та ціннісних орієнтирів, роблять особу юриста внутрішню тривкою. Гуманітарні знання в сукупності із фаховою підготовкою покликані формувати людяність, моральну відповідальність перед суспільством, повагу до своєї професії та усвідомлення її моральної значущості. Важливість гуманітарного знання у підготовці юриста обумовлена тим, що саме воно мінімізує негативні наслідки професійної діяльності (насильство, негативні емоції через постійний контакт із злочинним світом і т.д.). Гуманізація фахової підготовки юристів безперечно сприятиме забезпеченню стійкого імунітету до байдужості – тієї негативної риси представника юридичної професії, яка призводить до бездушності, відчуженості, формалізму і навіть до спотворення самої суті юридичної діяльності – порушення закону. Висока моральність – та основа, що дозволить в майбутньому змінити аморальність фактичних відносин у суспільстві, наповнити моральним змістом саму працю юристів-професіоналів.

Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П. Василенка
Харківський національний університет міського господарства ім. О. Бекетова
Харківська спілка художників України
Національний центр підвищення кваліфікації працівників освіти Республіки Казахстан

Присвячується 85-річчю Харківського національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ВЕКТОРИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

ШОСТА МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

23-24 квітня 2015 року

Харків 2015

Шоста Міжнародна науково-практична конференція: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи, м. Харків, ХНТУСГ ім.П.Василенка, 23-24 квітня 2015р. / збірник матеріалів. — Харків, «Міськдрук», ХНТУСГ ім.П.Василенка — с. 224 (укр., рос., англ. мов.)

У збірнику представлені матеріали Шостої Міжнародної наукової конференції: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи

Тематика конференції: актуальні проблеми сучасної філософії освіти; філософія людського спілкування в системі життєвих цінностей, соціальні аспекти педагогіки в системі вищої технічної та гуманітарної освіти, філософські та психологічні аспекти інноватики і творчості, проблеми морального та естетичного виховання в системі особистісного розвитку студентів, розвиток креативної педагогіки та її використання у формуванні й розвитку творчих особистостей, історичні та політичні дисципліни як засіб формування громадянського світогляду сучасної молоді.

Збірник розрахований на пошукачів вчених ступенів і звань, викладачів, науковців.

Редакційна колегія:

Тищенко Л. М. – голова Оргкомітету, ректор ХНТУСГ ім. П. Василенка, Заслужений працівник освіти України, академік Національної академії аграрних наук України, ІАУ, Відмінник освіти України, Відмінник аграрної освіти і науки, доктор технічних наук, професор.

Бабава В.М. – співголова Оргкомітету, ректор Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, доктор державного управління, професор, член-кор. АПН України, лауреат Державної премії України.

Завстний С. О. – співголова Оргкомітету, член-кор. АПН України, завідувач кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін ХНТУСГ ім. П. Василенка, д-р філос. наук, професор.

Пазиніч С. М. – співголова Оргкомітету, академік АПН України, д-р філософії, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Жила В. І. – проректор з науково-педагогічної роботи ХНТУСГ ім. П. Василенка, професор, канд. техн. наук.

Кленко С. Ф. - проректор Полтавського інституту післядипломної підготовки фахівців, д-р філос. наук, професор

Ковтун В.І. – народний художник України, лауреат Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка, професор, академік, голова Харківської спілки художників України.

Лозовой В. О. – Заслужений працівник народної освіти України, завідувач кафедри культурології, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, д-р філос. наук, професор

Чаплигін О. К. – завідувач кафедри філософії і політології Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, д-р філос. наук, професор

Пономарьов О. С. – вчений секретар Оргкомітету, професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами НТУ «ХП», канд. техн. наук.

*Редакційна колегія не несе відповідальності за ідеї,
думки та авторське викладання тексту*